

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Muotoilun koulutusohjelma

LASTENKIRJA TUNNUSTELUPINNOILLA

Laura Karvonen

Opinnäytetyö

Huhtikuu 2013

OPINNÄYTETYÖ
Huhtikuu 2013
Muotoilun koulutusohjelma

Sirkkalantie 12 A
80100 Joensuu
p. 050 311 6317, 050 438 7550

Tekijä

Laura Karvonen

Nimeke

Lastenkirja tunnustelupinnoilla

Opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella ja valmistaa alle kolmevuotiaalle lapsille suunnattu lastenkirja, jonka sivuilla on kankaisia tunnustelupintoja. Kirjan tarina ja kuvitus ovat itse tuotettuja. Suunnittelun apuna olivat sähköpostikyselyt ja kirjalliset kyselyt lasten vanhemmille.

Perehdyin myös kirjojen vaikutuksista lapsen kehitykseen ja millaiset aiheet ovat sopivia kolmevuotiaalle.

Toiminnallisena työnä valmistui käsin tehty kirjan mallikappale. Paperin valmistuksesta ja turvallisuudesta kävin tutustumassa Vantaalla papereiden myyntiin erikoistuneella Papyruksella. Kirjapaino PunaMustalta sain vastauksia kirjan tekniseen toteutukseen liittyvissä asioissa.

Kieli

Suomi

Sivuja 36

Liitteet 5

Asiasanat

graafinen suunnittelu, lastenkirja, paperin valmistus

THESIS
April 2013
Degree Programme in Design

Sirkkalantie 12 A
80100 Joensuu
FINLAND
Tel. 050 311 6317, 050 438 7550

Author

Laura Karvonen

Title

Children's book with touching surfaces

Abstract

The main purpose of my thesis was to design and produce a children's book for 3-year-old or younger children. The idea was the book to include some surfaces with stimulating materials. The storyline and the illustration were self-produced. E-mail questionnaires and results of a written questionnaire played a major role in the designing process. The questionnaires were directed to parents.

The influence of books and the importance of subjects in books for children's development were also explored in the thesis.

As a functional thesis, I produced a hand-made prototype of the book. During the thesis process, I visited Papyrus in Vantaa, a company specialized in the distribution of advanced paper materials, to learn about the safety and manufacturing of paper. I also visited printing house PunaMusta, where the questions on technical issues of production were answered.

Language

Finnish

Pages 36

Appendices 5

Keywords

graphic design, children's book, paper manufacturing

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	6
2. LÄHTÖKOHDAT	7
2.1 Viitekehys	7
2.2 Toiminta-asetelma	8
3. LASTENKIRJAN MERKITYS LAPSEN KEHITYKSESSÄ	11
4. TIEDONKERUUN TULOKSET	13
4.1 Sähköpostikysely	13
4.2 Lasten vanhemmille tehty kysely	16
4.3 Vierailu Papyruksella	19
5. TYÖPROSESSI	22
5.1 Tarina	23
5.2 Kuvitus	25
5.3 Typografia	28
6. KIRJAN MALLIKAPPALEEN VALMISTUS	30
7. POHDINTA	35
LÄHTEET	37

Liite 1. Sähköpostikysely: Kirjailijat

Liite 2. Sähköpostikysely: Kirjapaino ja kustantamot

Liite 3. Sähköpostikysely: Suomalainen kirjakauppa

Liite 4. Kysely lasten vanhemmille

Liite 5. Valmis taitto

1. JOHDANTO

Halusin tehdä itse lastenkirjan, joka on ollut haaveenani jo pitkään, mutta minulla ei ole aikaisemmin ollut mahdollista sellaista toteuttaa. Idea siitä, millainen kirjasta lopulta tulisi, muotoutui rauhassa ja hiljalleen. Halusin tutustua, kirjan suunnitteluun, valmistukseen ja valmiin kirjan julkaisemiseen. Graafisen suunnittelun opinnoissa olen kiinnittänyt huomiota entistä enemmän kirjojen ja nimenomaan lastenkirjojen ulkonäköön. Lastenkirjat kuuluvat olennaisesti lapsuuteen ja ovat tärkeä osa lapsen kehitystä.

Kirjan ensimmäiset luonnokset tein paperille Design management -kurssilla. Suunnittelin päähahmon ja kahdelle sivulle kuvituksen. Sivujen tunnustelupinnaksi tuli tekoturkis ja silkkiä jäljittelevä kangas. Kurssin jälkeen aiheen vieminen opinnäytetyöksi alkoi kuulostaa mahdolliselta. Halusin opinnäytetyöni olevan toiminnallinen.

Mieleenpainuvimmat kirjat luetaan uudestaan ja uudestaan ja ne jäävät mahdollisesti myös omalle jälkipolvelle. Lastenkirjoissa tarjonta on melko suuri, joka tuokin suunnittelulle oman haasteen. Kuinka erottua massasta ja mitkä elementit kirjassa saavat lapsen lukemaan kirjan uudestaan? Halusin tehdä perinteisestä satukirjasta poikkeavan kirjan. Omaksi erilaiseksi elementiksi valitsin kirjaan tunnustelupinnat, vaikka kirjoja on jo markkinoilla.

Omasta lapsuudestani on säilynyt paljon kirjoja, joista luetuimmat muistan vieläkin melkein ulkoa. Nyt luen näitä ja monia muita kirjoja omalle kummitytölleni, joka pitää kirjojen lukemisesta ja katselusta. Olen tutustunut hänen kanssaan 2000-luvulla tehtyihin kirjoihin. Oma havaintoni on, että

hänen mielestään mieluisimpia kirjoja ovat sellaiset, joissa on luukkuja, aukkoja, pintoja tai liikkuvia osia. Näitä kirjoja hän tutkii mielellään yksin, mutta myös aikuisen kanssa yhdessä tutkiminen ja lukeminen ovat tärkeitä. Näiden havaintojen perusteella lähdin kehittämään mielessäni sellaista kirjaa, jossa olisi kankaita joita voisi koskea.

Lopulliseen opinnäytetyösuunnitelmaan tuli mukaan myös pieni tutkimustyö, koska minua kiinnostaa myös mahdollisena kirjan ostajana kirjoissa käytettyjen materiaalien tutkiminen. Nykyisin on tärkeää tietää mistä materiaali on tullut, kuinka se on valmistettu ja millaisia kemikaaleja valmistusprosessissa on mahdollisesti käytetty.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 Viitekehys

Viitekehys muotoutui kahdesta osa-alueesta; ensimmäinen oli tiedonlähteet ja toinen osa-alue oli omat lähtökohdat, jotka yhdistää minä kirjan tekijänä (kuva 1). Tarvitsin kumpaakin osa-aluetta, jotta lopputulos ei olisi vain muiden mielipiteiden tulos tai täysin omista lähtökohdista ja mieltymyksistä koottu teos. Kahden osa-alueen avulla saisin aikaan kirjan, joka olisi sopiva lapsille, mutta jonka myös tuotteen ostajat (vanhemmat, isovanhemmat yms.) löytäisivät ja kokisivat omakseen. Pidän myös tärkeänä oman kädenjälkeni näkymistä lopputuloksessa.

Kuva 1. Visuaalinen viitekehys

2.2 Toiminta-asetelma

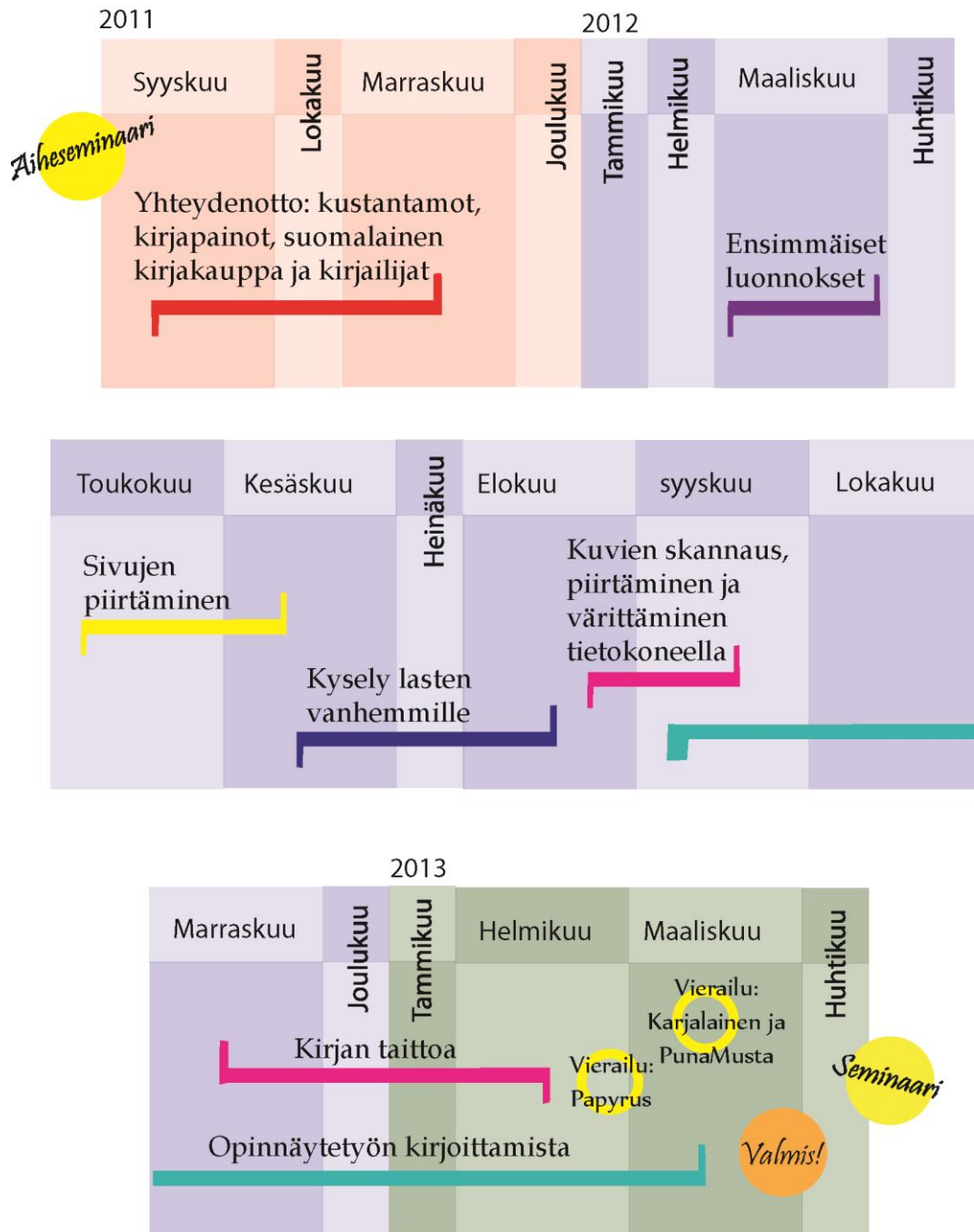
Lähtökohta opinnäytetyölle oli oma halu toteuttaa lastenkirja. Kohde-ryhmäksi rajasin pienet lapset eli noin 0,5-3-vuotiaat tytöt ja pojat.

Projekti alkoi lähettämällä kysymyslomakkeet nuorten- ja lasten kirjojen kirjoittajille, joilta toivoin saavani ammattilaisten näkemyksiä lasten tarinoista (kuva 2). Heidän ohjeidensa perusteella uskoin saavani suunnitellulle oikean suunnan. Lastenkirjoja on laaja valikoima, ja niiden kysyntään ja myyntiin lähdin hakemaan vastauksia lähettämällä sähköpostikyselyn Suomalaisen kirjakaupan myymälöihin, kirjapainoille ja kustantamoille. Tutustuin myös itsenäisesti kirjakauppojen ja vähittäistavarakauppojen kirjavalikoimaan. Näin sain myös lisää kartoitettua markkinoilla jo olevia kirjoja.

Tärkein tiedonlähteeni oli kysely kohderyhmän vanhemmille. Sain kyselyn avulla tietää, miten omat ajatukseni kirjasta eroavat vanhempien ajatuksista, koska itse en pysty jokapäiväisessä arjessani tekemään samanlaisia havaintoja kuin kyselyyn vastanneet isät ja äidit. Näiden havaintojen perusteella aloin luoda tarinalle runkoa.

Perehdyin myös kirjallisuuteen, jossa käsiteltiin satujen vaikutusta lapsen kasvuun, kehitykseen ja mitä lapsi kokee sadun avulla. Se selkeytti hahmottamaan kohderyhmän tarpeet ja auttoi rakentamaan sopivan tarinan ja kuvituksen.

Kirjan valmistumisen ollessa jo pitkällä pääsin tutustumaan paperin valmistukseen ja sen valintaan Papyruksella. Prosessini edetessä siihen vaiheeseen, että lastenkirjani oli lähes valmis, hain palautetta ja vinkkejä sanomalehti Karjalaisen graafikoilta. Lopputuloksesta tein käsityönä kirjan, josta on helpompi havainnoida tavoiteltu lopputulos. Kirjan teknisiin ratkaisuihin sain vastauksia painotalo PunaMustalta.

Kuva 2. Aikataulu.

3. LASTENKIRJAN MERKITYS LAPSEN KEHITYKSESSÄ

"Sadut auttavat lasta kasvamaan ja kypsyttävät hänen kokonaispersoonallisuutta. Ne lisäävät yhteistoimintakykyä, rikastavat tunne-elämää, eheyttävät ihmisten persoonaa. Tunteiden läpikäyminen satujen avulla, aikuisen turvallisessa läheisyydessä, vahvistaa lapsen uskoa hyvän voittoon ja omaan selviytymiseen elämässä" (Laulajainen 2009, 69).

Satukirja yhdistää lasta ja aikuista, koska kirjojen lukeminen ja kuuleminen on tärkeä osa lapsen kehitykselle. Lapsi kokee sadun eri tavalla kuin aikuinen ja lapsi kiinnittää kirjassa huomiota erilaisiin asioihin. Mikä lasta kirjassa kiinnostaa ja kuinka se sen kokee, on kuitenkin hyvin yksilöllistä, onhan jokainen lapsi erilainen. Kerrontatavoista jännitys on monen lapsen suosituin kerrontamuoto, koska saduissa oleva jännitys kiehtoo lapsia. Satukirja onkin turvallinen tapa kokea jännitystä. Lapsen on myös ilo huomata että pelastuminen on mahdollista. Satu luo lapselle uskoa tulevastta ja sen avulla lapsi pystyy käsittelemään vaikeampiakin asioita. Monesti lapsi eläytyy sadun hahmoon. Samaistuminen johonkin hahmoon tai tilanteisiin kartuttaa sosiaalisia taitoja ja kasvattaa mielikuvitusta. On myös hyvä tutkia kirjaa etukäteen, että oikeanlainen kirja tulee lapselle kehityksen oikeassa vaiheessa (kuva 3). Tietokoneen tai television avulla lapsi ei pysty kehittymään samalla lailla kuin satukirjojen tarinoiden avulla.

0-6 Kuukautta

Helppoja, pehmeäsivuisia kirjoja. Leikkejä ja musiikkia, kirjan sisältöä voi tutkia ja eläytyä kaikilla aisteilla.

6-12 Kuukautta

Selkeitä, sivujen tulee olla tukevia. Kertoo lapselle tutuista aiheista, tilanteista ja hahmoista. Äänet ja luukut tuovat kirjaan haasteita ja yllätyksiä.

1+ vuotta

Kuva- sana- ja valokuvakirjoja, joissa käsitellään lapsen kannalta ajankohtaisia asioita. Niiden avulla lapsi ymmärtää paremmin itseään ja ympäristöä.

2+ vuotta

Kirjoja joiden avulla lapsi oppii ilmaisemaan itseään. Tarinat ovat aiheeltaan leikkisiä ja tarjoavat lapselle iloisia yllätyksiä ja elämyksiä.

3+ vuotta

Lasten tietokirjallisuutta, teemakirjoja ja kuvitettuja kertomuksia, joiden avulla lapsi saa tiedonjanelleen vastauksia ja päästää mielikuvituksen valloilleen.

Kuva 3. Mitä kirjalta vaaditaan eri ikävaiheissa. (Vaukirja, 2013)

4. TIEDONKERUUN TULOKSET

Lastenkirjallisuus on minulle tuttua, mutta sen tekeminen ja suunnittelu eivät ole. Ammatillinen apu suunnittelun alkuvaiheessa oli suureksi avuksi tai ainakin sain vahvistettua ajatuksiani. Lasten vanhemmille suunnatussa kyselyssä halusin saada selville, mitä mieltä he ovat lastenkirjoista. Kiinnitetäänkö niiden kestävyteen huomiota ja onko kuvitustyylillä merkitystä?

4.1 Sähköpostikysely

Lähetin sähköpostin välityksellä kyselyjä lasten- ja nuorten kirjojen kirjailijoille, kirjapainoille, kustantamoille ja Suomalaisen kirjakaupan myymälöihin.

Kirjailijoille lähetin syksyllä 2011 sähköpostin välityksellä yhdeksälle nuortenkirjoja tekeväälle kirjailijalle kyselyn (liite 1). Valitsin heidät satunnaisesti Nuorisokirjailijat.fi - sivustolta. Kyselyllä halusin saada tietoa tarinan luomisesta ja siitä, kuinka paljon vaikuttaa että kohderyhmä on alle 3-vuotiaat. Kyselin myös kirjailijan työskentelystä ja urasta, mutta näihin ei tullut kovin laajasti vastauksia.

Minulle vastasi neljä kirjailijaa. Näistä kahdella oli työkiireitä, joten he vastasivat aika lyhyesti. Ensimmäisenä minulle vastannut viittasi mielenkiintoiseen kirjaan "Sanan taika". Hän neuvoi käyttämään selkeitä sanoja, jotka on helppo yhdistää kuvaan, esimerkiksi TYTTÖ, POIKA, TALO, PÖYTÄ, TUOLI, IKKUNA, OVI, PORTAAT, TIKAPUUT, KUKKA, SUKKA, HOUSUT, HAME, LAKKI, RUSETTI, PUU, AUTO jne. Hänen mielestään kirjassa tärkeitä asioita ovat selkeät värit ja sellaiset materiaalit, että niistä on helppo keskustella lasten kanssa. Hän myös ehdotti tarinankerrontaa riimien tai lorujen muo-

dossa. Lopuksi hän vielä kehotti ottamaan yhteyttä lastenkirjoihin erikoistuneisiin kustantamoihin, esimerkiksi Lasten Keskukseen tai Kirjapajan lastenkirjaosastolle.

Toisena vastannut ei valitettavasti ehtinyt vastaamaan kovinkaan laajasti, mutta oli ilahtunut aiheesta ja antoi hyvän vinkin kirjan julkaisusta www.bod.fi, jonka kautta hän on itse julkaissut kirjallisuuttaan.

Viimeisenä vastanneelta sain hyvin jämäkät ohjeet kirjan tarinan luontiin. Hän viittasi Ylellä aikanaan tulleeseen *Teletapit*-sarjaan, joka perustui lastenpsykiatrien ja kasvatustieteilijöiden tutkimuksiin lapsen kehityksestä.

"Siinä oli selkeät ja positiiviset värikkäät hahmot, joilla oli kullakin jokin tunnusomainen lausahdus ja tarinassa oli hyvin paljon toistoa. Jos joku heitti palloa, toinenkin heitti, kolmaskin ja sitten pallo karkasi ja neljäs löysi sen yms. yksinkertaista siis ja herttaista."

Lopuksi hän vielä muistutti, että Suomen kokoisessa maassa ei elä pelkkiä lastenkirjoja tekemällä.

Kirjapaino ja kustantamot lähetin kysymykset kahdeksalle kirjapainolle tai kustantamolle, joista minulle vastasi kaksi (liite 2). Muutaman kohdalla olin osoittanut sähköpostin väärälle ihmiselle, mutta he lupasivat toimittaa kyselyn asiasta enemmän tietävälle, mutta näihin ei vastausta tullut. En kuitenkaan lähtenyt ottamaan enää uudestaan yhteyttä, koska itselleni lasten vanhemmilta saadun kyselyn tulokset olivat tärkeämmäksi.

Otavalta minulle vastasi Heli Hottinen-Puukko, joka vastaa lasten- ja nuortenkirjoista. Syksyllä 2011 heillä ei ollut tuotannossa yhtään kirjaa, jossa olisi kangaspintoja. Hottinen-Puukko kertoi, että vuodessa he julkaisevat noin 2-5 pahvisivuista kirjaa alle 3-vuotiaille. Parhaiten myyvät kirjat ovat

vahvasti johonkin brändiin liittyviä, kuten Puppe, Barbapapa ja Mauri Kunnas. Otavalle tuotantoon tulee paljon ulkomaisia yhteispainatuskirjoja, jotka ovat lapsille sopivia (ei irtoavia osia kuten tarroja, kestävät sivut ja pyöristetyt kulmat). Ennen tuotantoa kirjojen kuvat ja tarinat tarkastetaan, että ne ovat sopivia kohderyhmälleen. Kirjoihin käytetään Otavalla myrkyttömiä värejä, jolloin ne ovat turvallisia pienille lapsille ja kestävät kovankin käsittelyn. Lopuksi Heli Hottinen-Puukko neuvoi miettimään tarinan niin, että se toimii pienille lukijoille.

Karisto Oy:ltä minulle vastasi Sanna Vartiainen, jonka vastuualueisiin kuuluvat kaunokirjallisuus sekä lasten- ja nuortenkirjat. Vartiainen kertoi, että heillä tuotetaan vuodessa n. 25 lastenkirjaa, joista valtaosa on käännettäviä (lähinnä englannin kielestä). Lisäksi vuodessa tulee noin 5-6 lasten tietokirjaa. Parhaiten myyvät kirjat ovat perinteisellä, pehmeällä ja suloisella kuvituksella toteutetut satukirjat. Suosittuja ovat koskettelupinnoilla olevat kirjat ja erityisesti jos kirjassa on esimerkiksi kimalletta. Värikkään iloiset puuhakirjat ja tarrakirjat menevät heillä hyvin kaupaksi.

Karisto Oy ottaa tuotantoon kaupallisista syistä perinteisiä ja paljon myyviä kirjoja, mutta myös erilaisia kirjoja, vaikka tiedossa onkin menekin olevan vähäinen. Tärkein ominaisuus tuotantoon harkitsemiseksi on siis kirjan omalaatuisuus.

Kustantamon ja kirjailijan yhteistyö on tärkeää, kun lähdetään työstämään kirjaa tuotantoon. Vartiainen kertoi, että kustantamo puuttuu sisältöön, jos heidän mielestään siihen on aihetta, kuitenkin useimmiten vain tekstiin. Viime kädessä tekijällä on päätävävalta ja vastuu tekstistä ja kuvista. Lopuksi Sanna Vartiainen kehotti olemaan aliarvioimatta lasten makua tai yleistämistä. Lapset ovat erilaisia ja sen vuoksi tarjonnankin pitää olla monipuolinen. Hyvän lastenkirjan elementti on, että se säilyy vielä lukijan ollessa aikuinen. Aiheesta Vartiainen vielä mainitsi, että sen olisi

hyvä olla lasten maailmasta ja sen käsittelytapa lasten ajattelutavan mukainen.

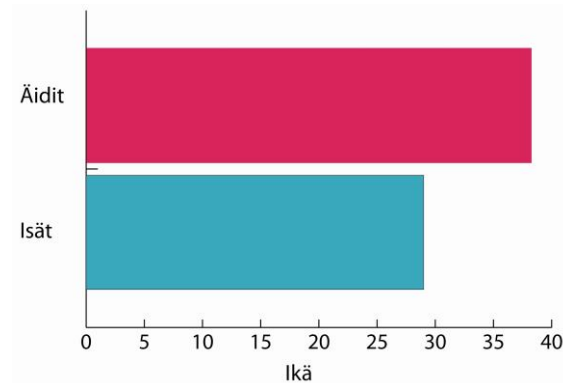
Vastauksia tuli vähän, mutta sain näistä muutamasta vastauksesta suuntaa kuinka kustantamoissa ajatellaan lastenkirjoista. Onhan se yksi iso tekijä kirjan valmiiksi viennin varrella.

Suomalaiselle Kirjakaupalle lähetin pienen kyselyn kirjojen menekistä ja kuvituksesta viiteen Suomalaisen Kirjakaupan myymälään (liite 3). Yhdestä myymälästä vastattiin. Sieltä kerrottiin, että asiakkaat kiinnittävät ensimmäisenä huomiota väreihin ja kuvien selkeyteen. Kauniit kuvat ja vähän "kaaoksen omaiset" kuvitukset ovat olleet heillä asiakkaiden mieleen. Kirjan tarinan pituus tulisi olla mieluiten lyhyt kuin pitkä, mutta he ovat kuitenkin huomanneet, että kirjan ulkonäkö puhuttelee enemmän ja sadun sopivuus varmentaa ostopäätöksen. Tarinan aiheet kohderyhmälle voisivat olla hyvin arkipäiväisiä.

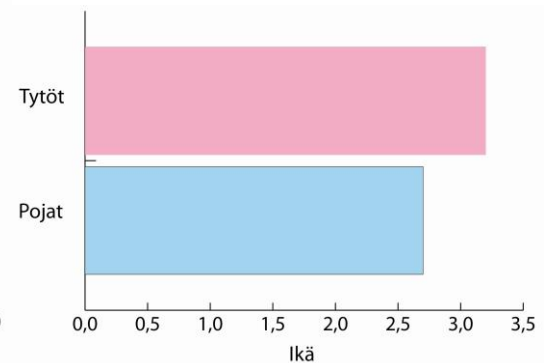
4.2 Lasten vanhemmille tehty kysely

Kyselyn suoritin kesä–elokuun aikana 2012. Kyselylomakkeet tulostin kirkkaan punaisille ja keltaisille papereille, koska halusin viestittää iloisuutta ja erottua jo lomakkeella (liite 4). Nämä värikkäät kyselylomakkeet jaoin tutuille ja heidän tuttavilleen, joilla on pieniä lapsia, jotka ovat noin 3-vuotiaita. Vastauksia sain elokuun loppuun mennessä 14 kappaletta. Kahdella kyselyyn vastanneella oli aikuisia lapsia (yli 18-vuotiaita). Toinen näistä oli vastannut isovanhemman silmin, ja toinen taas kertoi omien lastensa kirjakokemuksia heidän ollessaan pieniä. Vastanneiden lasten ikähaarukkaa laskiessa jätin näiden kahden vastaajan vastauksen huomioida. Vaikka ikää laskiessa en huomioinut näitä kahta vastaajaa, vastaukset otin kuitenkin huomioon.

Kyselyyn vastauksia oli yhteensä 14, joista äitejä oli 12 ja isiä 2. Vastanneiden äitien keski-ikä oli 38,25 vuotta ja isien keski-ikä 29 vuotta (kuva 4). Vastanneiden lasten keski-ikä oli tytöillä 3,2 vuotta ja pojilla 2,7 vuotta (kuva 5). Vastanneista yli puolet asui Itä-Suomessa ja loput olivat muualta Suomesta.

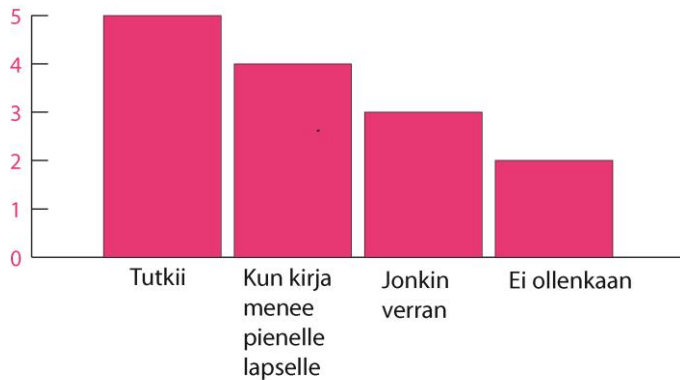
Kuva 4. Vanhempien ikä.

Kuva 5. Lasten ikä.

Tein kyselyyn kysymyksiä, joilla yritin saada tietoa asioista, joihin ei ostaessa ehkä kiinnitä niin paljon huomiota. Vastausten perusteella kirjasta oltiin valmiita maksamaan noin 15 euroa. Ylärajaksi tuli 20 euroa, mutta kirjan ollessa erittäin hyvä, oltiin valmiita maksamaan jopa 30 euroa. Kirjan hankintapaikoista yleisimpiä olivat kirjakaupat ja päivittäistavarakaupat eli "marketit". Vastanneet kertoivat myös, että monet kirjat on saatu lahjana. Suosituimmat lastenkirjojen hankintaväylät olivat kirjakerhot, kirpputorit, Internet ja puhelinmyyjät.

Kirjan turvallisuutta ja kestävyyttä 14 vastaajasta tutki viisi (kuva 6). Neljä tutki kirjaa, koska se oli menossa pienelle lapselle, kolme vastaajasta tutki jonkin verran ja kaksi ei ollenkaan. Vastausten perusteella voisi olettaa, että kirjapainoihin luotetaan sen verran, että markkinoille ei pääse "vaarallisia" kirjoja.

Kuva 6. Turvallisuuden merkitys.

Paksut ja kovat sivut olivat ominaisuuksia, jotka tekevät kirjasta turvallisen, sisällöltään lapsille sopiva, onnellinen loppu, hyvin sidottu, hajuton ja ei pieniä irtoavia osia. Itsestäni ainakin tärkeänä turvallisena elementtinä olivat kirjan pyöristetyt kulmat, jonka moni vastaaja oli maininnut.

Ostopäätökseen vaikuttaa paljon kirjan tarina. Vastanneiden mielestä tärkeimmäksi nousi se, että kirjan sisällön pitää olla opettavainen. Eläimiin ja luontoon liittyvät tarinat olivat myös monen vastaajan mieleen. Tärkeää oli myös juonen selkeys ja sopivan pituiset tarinat. Muita mieluisia aiheita kirjassa olivat autot, arkipäivän askareet, lorut ja hauskat aiheet.

Valokuva vai piirroskuva -kyselyyn vastanneista yhdeksän oli sitä mieltä, että piirretty kuva on parempi. Valokuvista kirjoissa piti yksi. Neljä vastanneista ei osannut sanoa tai heille kumpikin vaihtoehto kävi.

Kysyin, vaikuttaako ostopäätökseen, jos hahmot ovat tv:stä tuttuja. Vastanneista kahdeksan oli sitä mieltä, että vaikuttaa. Jonkin verran päätökseen vaikutti neljällä ja kahdella ei ollenkaan. Vastanneista huomaa, että jos hahmo on tullut tutuksi elokuvasta tai lastenohjelmasta, ostetaan lapselle jo tutusta hahmosta kertova kirja ja mahdollisesti muutakin oheistuotteita.

Lapsilla mielikirjat tulevat ja menevät, mutta vastaajien lapsien sen hetki-
set suosikit kirjoina olivat *Muumit*, *Puuha-Pete*, *Nalle-puh*, *Puppe*, *Pipsa-
possu* ja *Pupu Tupuna*. Suosikkisatujen joukosta löytyi myös vanha klassik-
ko *Iso paha susi ja kolme pientä porsasta*. Yleisempiä aiheita olivat eläin-
ja autoaiheiset kirjat. Uudempia tuttavuuksia oli *Winks*- ja *Witch*-lehdet,
jotka ovat sitten vähän vanhemmille lapsille tarkoitettuja.

Kyselyn vastaukset olivat yllätyksekseni hyvin samanlaisia, vaikka vastaa-
jat eivät vastanneet samanaikaisesti tai edes tunteneet toisiaan. Ilahtuin
myös suuresti siitä, että vastausten antoon oli paneuduttu ja niissä oli ker-
rottu hyvinkin tarkasti havainnoista. Vastanneilla oli myös hyvin samanlai-
sia ajatuksia kuin minulla itselläni ennen kyselyn aloittamista, mutta myös
oma näkemykseni laajeni kyselyn vastausten myötä. Näiden vastausten
myötä suunnitelmani lopputyötä ajatellen selkeytyi ja vahvistui.

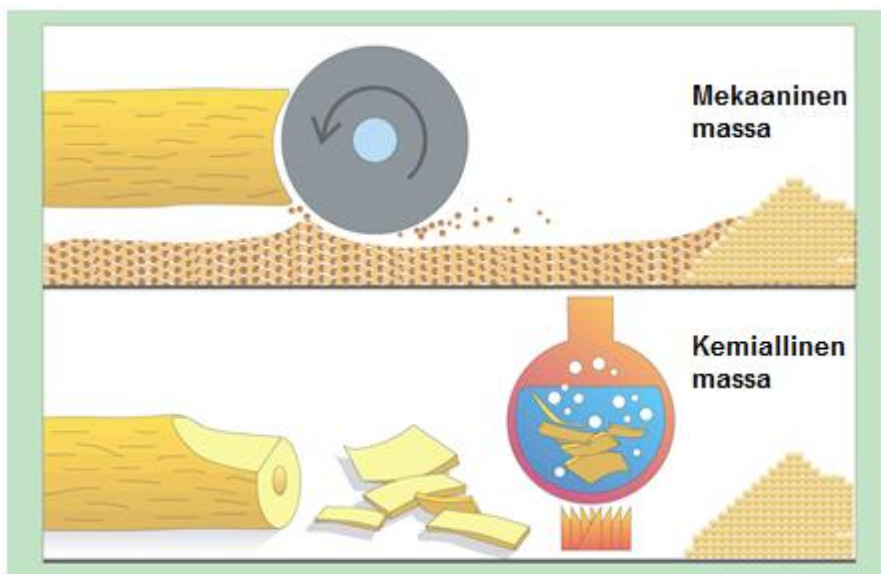
4.3 Vierailu Papyruksella

Matkustin Vantaalle Papyrukselle. Papyrus on erikoistunut konsultoimaan
ja toimittamaan erikoispapereita kuluttajalle. Vierailumme aikana mei-
dän konsulttinamme toimi Papyruksen yhteyspäällikkö Sari Jakovljević.
Sain kattavan käsityksen paperista, käytetyistä raaka-aineista, valmistuk-
sesta, paperin ominaisuuden ja paperin valinnassa huomioon otettavista
asioista.

Paperin valmistus on yksi harvoista menetelmistä, joka on pysynyt lähes
muuttumattomana tähän päivään asti. Tietysti koneet ovat kehittyneet
ja sen myötä myös valmistustavat, mutta periaate on säilynyt samana.
Suomi onkin yksi maailman merkittävimmistä paperinvalmistusmaista.
Paperia valmistetaan kahdesta erilaisesta massasta: Mekaanisesta ja
kemikaalisesta massasta, jota on puhekielessä sanottu selluksi (kuva 7).

Näiden kahden massan ero on siinä, että mekaanisessa on ligniiniä ja raaka-aineeksi käyvät lähes kaikki Suomen puut. Kemikaalisessa massassa ei ole ligniiniä ja raaka-aineeksi käyvien puulajien määrä on pienempi. Kemikaalisessa massassa eniten käytetty raaka-aine on eukalyptus. Ligniini on puun sidosaine.

Täytyy tuntea paperin valmistus prosessi jotta voi ymmärtää materiaalin ominaisuuksia. Mekaanisesta massasta valmistetaan esimerkiksi sanomalehtiä, koska siitä on helpompi valmistaa suuria määriä paperia rullaksi. Paperin valmistuksessa käytetään jopa 90 % puusta saatavasta materiaalista. Valmistuksessa ei tarvita voimakkaita kemikaaleja, koska paperia ei tarvitse valkaista.

Kuva 7. Massanvalmistusmenetelmät. (Papyrus Oy)

Kemikaalisesta massasta tehdään esimerkiksi tulostuspaperia, ja paperin etu on kellastumattomuus. Myös graafiset paperit valmistetaan tällä menetelmällä, koska paperia voi työstää enemmän (paksua, ohutta, sileää tai karheaa paperia) ja se on kestävämpää. Puuta valmistukseen tarvitaan 70 %, mutta käyttökelpoista puuta ligniitin poiston jälkeen on 50 %.

Paperiin valkaisuun käytetään kuitenkin erilaisia kemikaaleja kuten otsonia, klooridioksidia, vetyperoksidia, happea ja aikaisemmin myös lipeää.

Massasta tehtävän paperin "resepti" on salainen. Jokainen tehdas haluaa valmistaa juuri omanlaistaan paperia, joita kuluttaja haluaa. Reseptejä tehdään lisää ja vanhoja korjataan tai muutellaan. Paperissa käytettyjä materiaaleja tai kemikaaleja ei koskaan siis julkaista, mutta niistä annetaan tietoa suuntaa antavasti. Kuitenkin pieni perussääntö on, että mitä valkoisempi paperi on, sitä enemmän siihen on käytetty eri kemikaaleja.

Paperia valittaessa on otettava huomioon halutut ominaisuudet ajattelun lopputulosta. Esimerkiksi silkkipaperi on hyvä kuville ja kirjoitukselle, koska paperi on ohutta ja kiiltää sen verran, että värit tulevat hyvin esiin. Tekniikka,- hinta-, painotuotteen käyttöympäristö- ja tavoiteimagokysymyksiin vastaamalla voi löytää paperin, jossa on oikeat ominaisuudet. Oikealla paperivalinnalla voi työn arvo muuttua aivan toisenlaiseksi. (Jakovljević 2013.)

Sain Papyrukselta mukaan erilaisia paperinäytteitä, joilla saisin hahmoteltua, olisiko jokin niistä sopiva minun kirjaani (kuva 8). Paperinäytteistä suosikikseni nousi *Fuego Floral White Orchid*, jonka pinnassa oli elävää muotoa. *Fuego Floral* sarjasta löytyi myös raikkaita väri vaihtoehtoja, joiden päälle painatusta mietin myös, koska väripaperi antaa aivan erilaisen painojäljen kuin perinteinen valkoinen. Vierailun aikana nousi myös esiin ajatus jos tunnustelupinnat eivät olisikaan kankaita. Suomessa pystytään tekemään erilaisilla painotekniikoilla monenlaista pintaa paperiin. Paino ja paperiasia jäivät kuitenkin hautumaan ja odottamaan painotalo PunaMustan vierailua.

Kuva 8. Paperinäytteet.

5. TYÖPROSESSI

Opinnäytetyöprosessi sai konkreettisen alun syksyllä 2011, jolloin otin yhteyttä muutamiin nuorten ja lasten kirjailijoihin, suomalaisiin painotaloihin ja Suomalaisen kirjakaupan myymälöihin, joista minulle tuli vähän vastauksia. Suurimman avun sain tekemästäni kyselystä, jonka suuntasin kohderyhmän lasten vanhemmille. Tietysti omat havainnot kirjoista ja ajatukseni lopputuloksesta toimivat ohjenuorana rakentaessani ensimmäisiä luonnoksia sivuista. Etenin pieni osa kerrallaan, koska aikataulu ei antanut mahdollisuutta tehdä pitkiä pätkiä yhtäjaksoisesti. Toisaalta tämä työkentelytapa sopi minulle, koska pystyin intensiivisesti keskittymään yhteen osa-alueeseen kerrallaan.

Taittotyön tein Adobe InDesignilla, jossa sommittelin valmiiksi väritetyt kuvat ja lisäsin tekstin. Prosessin edetessä aloin ajatella lopputulosta enemmän taideteoksena kuin lastenkirjana, ja sain enemmän taiteellisia vapauksia. Kyselyn tuloksista nousseet kirjan pyöristetyt kulmat halusin omaan kirjaani myös, mutta taittoa tehdessäni en ollut niitä tajunnut lisätä kuin vasta ihan loppuvaiheessa. Taittomielessä muutos ei ollut iso, mutta säilyttääkseni tasapainon jouduin tekemään sivun ulkonäköön pieniä muutoksia.

Kirjan loppuun lisättiin myös "puuhasivut", ja ensimmäiseltä sivulta löytyy kirjaan liittyviä kysymyksiä. Näiden avulla kirjan käyttöikä pitenee ja kirjaa lukevien ikähaarukka laajenee. Viimeisellä sivulla oleva värityskuva ja peli ovat hyödyllisiä asioita lapsen kasvun kannalta.

Lisäsin sivuille myös tassunjälkiä, joita pitkin voi seurata Pikku-Tiikerin matkaa. Mauri Kunnaksen teokset ovat mainio esimerkki siitä, että jokaisella lukukerralla löytyy jotain uutta. En kuitenkaan halunnut tuoda liikaa yksityiskohtia kuvitukseen. Ulkonäköä miettiessäni "vähemmän on parempi" toimi, koska olen helposti lisännyt liikaa asioita sivulle ja suunnittelemani selkeys häviäisi.

5.1 Tarina

Tarina oli aikaa vievä projekti. Kuvitus ja tarina valmistuivat melkein yhtäaikaisesti. Tarinan runko lähti liikkeelle pienestä tiikerihahmosta, joka on hukannut jotain tai on ollut ilkeä. Ensimmäiset ideat olivat, että hän on hukannut perheensä tai on sattunut jokin kömmähdys, jonka "syyllinen" olisi ollut tarinan päähahmo. Nämä tarinat eivät kuitenkaan saaneet mielikuvitustani virtaamaan. Design managementin kurssilla tekemässäni harjoitustyössä tiikeri-hahmo oli lähtenyt matkalle ja hän kiersi eri maissa

tapaamassa kyseisten maiden eläimiä. Kurssin jälkeen tarina jäi hautumaan, kunnes eräänä iltana päätin kirjoittaa hyvin alkeellisen käsikirjoituksen, josta huomasin, että tarinahan on tässä. Harmikseni käsikirjoitus hävisi, jonka vuoksi tarina muotoutui vielä erilaisemmaksi. Tarina eli omaa elämänsä ja muokkautui koko ajan prosessin mukana.

Halusin tarinaan arkipäiväisiä asioita, todellisen tarinan, mutta kuitenkin myös jotakin epätodellista. Satu koskettaa silloin kaikkein eniten, kun sadun tilanteeseen pystyy samastumaan, ja siksi aiheet ovatkin rakkaudesta, vihasta tai kuolemasta. Nämä aiheet koskevat meitä jokaista ikään tai sukupuoleen katsomatta (Laulajainen 2009, 24). Tarinaani ei suoranaisesti tullut näistä kolmesta mitään, mutta sisällytin siihen ystävyyttä, avuliaisuutta, lämminhenkisyyttä ja asioiden ihmettelyä. Tarina seuraa kuvitusta ja on minun mielestäni lapsen ajattelulle hyvin sopivaksi kirjoitettu. Lapsi kokee asiat syvemmin kuin aikuiset: ne vaikuttavat lapseen pidempään. Tein päähenkilöstä helposti lähestyttävän ja lempeän oloisen, sellaisen, johon lapsen on helppo samastua ja eläytyä. Sain vielä loppuun muut henkilöt mukaan juhlistamaan asian ratkeamista ja näin muotoutui onnellinen loppu, joka on tärkeää ainakin pienille lapsille.

Tiikerin nimi muuttui muutamaan kertaan. Ensimmäiseksi nimeksi hahmo sai esikuvansa mukaan "Tikru"-nimen (kuva 9). Samanniminen tiikeri oli jo kuitenkin *Nalle Puhin* tarinoissa. Seuraavaksi ajattelin "Tico"-nimeä, koska sitä nimeä ei ainakaan ollut missään tunnetussa sadussa. Nimi ei kuitenkaan ollut minun mielestäni hyvä, joten nimeksi tuli Tiikeri, joka vielä tarkentui Pikku-Tiikeriksi. Nimi on helppo muistaa, tosin se ei ole kovin yksilöllinen.

Kuva 9. Pikku-Tiikeri hahmon idean synnyttänyt pehmolelu Tikru.

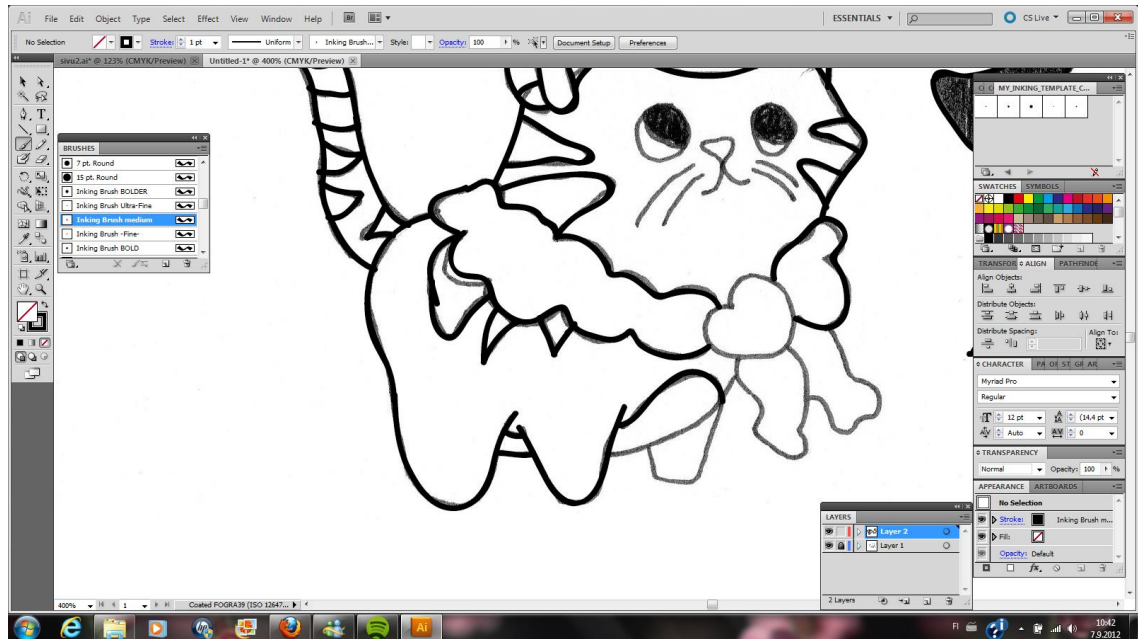
5.2 Kuvitus

Kuvituksen suunnitteluun käytin paljon aikaa, koska en ollut aluksi varma millainen tyyli minulle olisi se "oma tyyli". Olen haaveillut tekeväni kuvitusta enemmän, jotta piirustustaito ei unohtuisi. Valitettavaa on, ettei kuvituksia ole tullut tehtyä ja tämä harrastus on jäänyt arjen jalkoihin, enkä ole päässyt yhtä aktiivisesti tarttumaan värikynään kuin ennen. En halunnut kuitenkaan tehdä jonkun toisen kuvittajan tyylillä, vaikka olisin itse kovasti pitänytkin siitä ja lopputulos olisi näyttänyt hienolle. Tällöin se ei kuitenkaan olisi ollut omaa tyyliäni, jonka haluan työssäni näkyvän. Hain inspiraatiota internetistä ja selailin lastenkirjoja. Kuvasin esimerkkejä kirjoista, joissa on sellaista tyyliä, josta pidän. Piirustusjäljeksi muotoutui lopulta hyvin selkeä ja värikäs jälki, joka on mielestäni lähinnä tyyliäni.

Kuvat piirsin monessa osassa. Ensimmäiset sivut olivat valmiina jo keväällä 2011. Käsikirjoituksen selvitettyä itselleni, piirsin sivut lopputalvesta 2012 ja

kun käsikirjoitus oli valmis kevään ja kesän aikana 2012, piirsin loput kuvat, ja muokkasin jo aikaisemmin piirretyt kuvat tarinaa tukevaksi. Kuvat muotoutuivat kuin itsestään, koska tarina oli selkeästi mielessäni. En tiedä, olisiko kuvittamiseen mennyt näin pitkään, jos tarina olisi valmis ja tullut ulkopuolelta.

Kuvat piirsin ensin käsin, jonka jälkeen piirsin ääriviivat mustalla tussilla. Näin varmistin, että kuvat siirtyvät skannauksen jälkeen koneelle selkeinä. Tietokoneella katsottuina kuvat olivat selkeitä, jolloin mietin myös ratkaisua että jättäisin tussin tuoman piirtojäljen työhön (kuva 10). Hain ideoita Youtube-sivulta erilaisista videoista. Päädyin käyttämään piirtopöytää ja *Adobe Illustratorin* prusheja eli siveltimiä. Ohjelman avulla sain kuviin pehmeitä ja pyöreitä muotoja. Pystyin tällä tavoin vielä muokkaamaan kuvaa ilman että minun tarvitsi piirtää koko kuvaa uudestaan. Koko kuvan piirtäminen ja värittäminen valmiiksi käsin olisi vaatinut selkeämmän kuvakäsikirjoituksen, mutta suunnittelun siinä vaiheessa tarina ei mielestäni ollut valmis. Itselleni parempi tyyli oli, että kuva sai vielä elää tarinan kanssa.

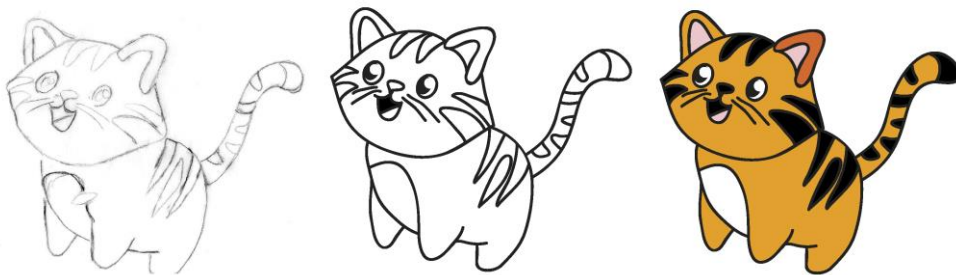

Kuva 10. Näkymä tietokonetyöskentelystä.

Kuvat väritin Adobe Photoshopissa, jolla väritin kuvat yksi kerrallaan. Saatuani ensimmäiset kaksi kuvaa väritettyä värimaailma oli niiden myötä selvä, ja se määritteli koko lopputaiton värimaailman (kuva 12). Päähenkilö Tiikerin väritys selkeytyi myös muutamien sävykokeiluiden myötä (kuva 13). Tein Tiikerille vielä oman yksityiskohdan värjäämällä hänen oikeanpuoleisen korvan tummemmaksi kuin vasemmanpuoleisen. Tarinan lopussa mainittu Äiti-tiikeri ei päässyt kuvitukseen mukaan, koska hahmon tuleminen tarinaan varmistui vasta sen jälkeen, kun olin päättänyt viimeiselle sivulle tulleen kakkukuvan, josta en halunnut enää luopua (liite 5).

Kuva 12. Valmiiksi väritetty sivu.

Kuva 13. Tiikerin väritys.

5.3 Typografia

Tarinaa on tarkoitus lukea ääneen, jolloin tekstin muotoilu, tavutus ja rivitys olivat todella tärkeitä. Uskoisin, että kirjaa luetaan päivällä ennen päiväunia tai illalla ennen yöunia. Valaistus voi olla tällöin hämärä ja kirjaa voidaan lukea lampun valossa, jolloin on tärkeää että kirjan teksti on helppolukuista ja mahdollisesti suurikokoista. Vaikealukuinen kirja voi jäädä lukematta tai sen tarinan kulku voi olla katkonaista, ja tarina voi muut-

tua täysin erilaiseksi kuin tarinan kirjoittaja on sen suunnitellut. Riveistä ei saanut tulla liian pitkiä, mutta en halunnut sen myöskään päättyvän tavuviivaan.

Tekstien ollessa lyhyitä sivuja kohden, sanoilla pystyi leikkitelemään enemmän. Kirjasinmallia (fontti) valitessa sen koko ja selkeys olivat tärkeitä elementtejä. Fontin valinnassa sain vapauksia, koska olen ajatellut että kirjaa lukevat ensisijaisesti vanhemmat. Jos kirja olisi suunnattu vanhemmille lapsille 5 vuodesta ylöspäin, olisi lukemaan oppivan lapsen tarpeet pitänyt ottaa huomioon valitsemalla suurempi tekstikoko ja fontteina hyvin perinteinen ja yleisesti teksteissä esiintyvät Arial tai Times New Roman.

Kokonaisuuden täytyy toimia, ettei tarinasta tai kuvista tule tylsiä. Jos tarina ei saa lukijassa aikaan minkäänlaisia tunteita tai ajatuksia, kirjan uudelleen lukeminen voi tällöin jäädä vain muutaman kertaan. Mielestäni hyvän kirjan merkki on, että se luetaan uudestaan ja uudestaan. Valitsin kahden kirjasintyyppin välillä: Cheyenne Hand ja Century Gothic (kuva 14). Cheyenne Handin tyyli olisi ollut käsinkirjoitetun oloinen ja tyyliiltään vapaampi, Century Gothic puolestaan on selkeä olematta kuitenkaan liian virallinen. Päädyn jälkimmäiseen vaihtoehtoon, mutta jätin Cheyenne Handin kirjassa toiseksi käytettäväksi kirjasintyypiksi.

abcdefghijklmnop
ABCDEFGHIJK
12345
cheyenny hand

abcdefghijklmnop
ABCDEFGHIJK
12345
Century Gothic

Kuva 14. Valitut fontit.

6. KIRJAN MALLIKAPPALEEN VALMISTUS

Kirjaa ei opinnäytetyön prosessin aikana ollut mahdollista lähteä painattamaan tai tarjoamaan kustantamoille. Siksi tein kirjasta käsityönä mallikappaleen, johon tulostin sivut, ostin kankaat ja kokosin lopputuloksen pahvisivuille.

Sivuille tulevat kankaat hankin Eurokankaalta, jossa myyjän avustuksella valitsimme sivuille sopivat materiaalit (kuva 15). Tiedustellessani kankaiden alkuperämaata ja niiden turvallisuutta lapsille yllätyin, ettei alkuperämaa ole aina tiedossa. Euronkankaalla on mahdollista selvittää, mistä kangas on tullut mutta sitä tietoa, kuinka se on valmistettu ja mitä kemikaaleja on käytetty, ei myymälään asti aina tule. Minua neuvottiin että, materiaalit pitää ensin pestä, jotta kankaiden käsittelyaine häviää. Tekoturkiksia ei saa kastella, joten ne neuvottiin imuroimaan jotta karva ei irtoa. Kankaiksi kirjaan valitsin seuraavat:

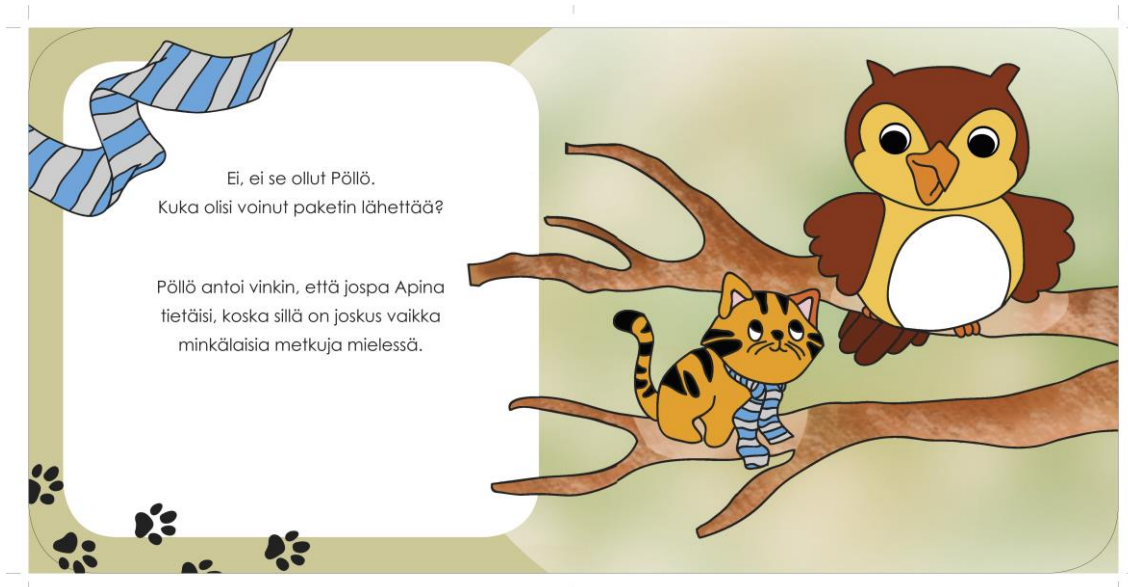
- Punainen lahjanauha 100% polyesteri.
- Pöllön vatsaan: ruskea tekoturkis (80% polyakryyli, 20% polyesteri), alkuperämaa: Italia.
- Apinan luona oleva vesi: College-kangas (80% puuvilla, 20%polyesteri).
- Pingviinin vatsa: Teddy-kangas (60% polyesteri, 40% akryyli). Ketunhäntä: Fleece (100% polyesteri).
- Täytekakku: Pitsi-kangas (55% polyamidi, 45% puuvilla) ja paljettikangas (100% polyamidi).

Suurinta osaa kangasvalinnoista käytetään lastenvaatteiden valmistuksessa, joten materiaalit ovat lapsille tuttuja.

Kuva 15. Kirjan sivuille liimattavat kangasnäytteet.

Aloitin kirjan valmistuksen tulostamalla sivut koulun tulostimella (kuva 16). Tulostetuilta A3-sivuilta leikkasin turhat palat pois, tein aukot ja pyöristin kulmat. Sivujen päälle laitoin kontaktimuovin, koska pelkäsin sivujen repeävän tai hajoavan. Sivujen väliin löysinkin kotini kätköistä ylimääräistä vahvempaa pahvia. Yritin liimata ensimmäisen sivun Erikeeperillä, mutta koska pinnassa oli kontaktimuovia, liima ei tarttunut siihen. Varasuunnitelmana minulla oli kuumaliimapistooli, jonka avulla sivut tarttuivatkin pahviin kiinni. Kuumaliiman avulla kangaspalatkin kiinnittyivät hyvin. Kontaktimuovin kanssa tuli ongelmia, koska se ei kestänyt kuumuutta. Joillakin sivuilla kontaktimuovi sulikin joistakin kohdista pois liiman kuumuuden takia.

Kuva 16. Valmis aukeama.

Kirjan teosta syntyi paljon sotkua, mutta sain tehtyä kirjasta ensi yrittämällä kelvollisen mallikappaleen, jonka avulla kirjan kokonaisuus on mahdollista hahmottaa (kuva 17). Kirja on kuitenkin niin huterä, ettei sitä voi antaa pienille lapsille. Toivoin mallikappaleesta tulevan sellaisen, että olisin sen avulla saanut kommentteja myös lapsilta.

Kuva 17. Valmis mallikappalekirja.

Työn lopputuloksesta on myös tärkeää saada ammattilaisilta kommentteja ja tekniseen toteutukseen vastauksia, koska päämääränä on saada valmis kirja. Graafisen alan kommentteja sain sanomalehti Karjalaisella toimivilta graafikoilta ja teknisiin kysymyksiin taas puolestaan painotalo PunaMustan ammattilaisilta. Yritykset toimivat Joensuussa.

Sanomalehti Karjalaisen toimituksessa vierailimme Martha Ballerinan kanssa maaliskuun alkupuolella. Siellä tapasimme lehden graafikot Jusa Hämäläisen ja Eveliina Salomaan. Heillä oli kova kiire, mutta he saivat järjestettyä aikaa, jotta ehdimme jutella työstäni. Molemmat tekevät paljon kuvituksia ja Jusa Hämäläinen on myös itse julkaissut lastenkirjoja, tosin kohderyhmänä ovat olleet vanhemmat lapset. Minulla ei ollut heille suuria kysymyksiä, vaan toivoin vapaata keskustelua, kirjastani ja graafisesta alasta. Keskustelutuokio heidän kanssaan oli todella mukava, koska

heillä on vuosien kokemus ja näkemys työstään. Arvostan heitä ammattilaisina ja siitä syystä halusin saada juuri heiltä kommentteja työstäni.

Taittoni ei saanut moitteita, mutta yksi kirjoitusvirhe oli jäänyt minulta huomaamatta. Huomasin heidän kyselevän syitä ratkaisuihini taitoista, jolloin olin sanavalmis ja osasin perustella syyt, miksi jotain olen tehnyt niin kuin olen tehnyt. Sain muutaman varoituksen sanan painotaloista ja kustantamoista, mutta rutkasti kannustusta, jota olinkin vähän kaivannut pienen epätoivon keskellä. Molemmat olivat kuitenkin ilahtuneita kirjan ideasta, eli kangaspinoista. Eveliina Salomaan kertoi kuuluvansa Vaukirjan Kirjakerhoon, josta oli saanut hyvin samanlaisia kirjoja kuin minun kirjani on. Vaukirja.fi-sivusto osoittautui todella hyödylliseksi.

Suurimmat kysymykset jäivät kuitenkin PunaMustalle, koska kirjassa on monta teknistä ongelmaa, joiden toteutumisesta tai ratkaisemisesta en tiedä. *Painotalo PunaMustalla* vierailimme maaliskuun loppupuolella. Siellä meidät vastaanotti myyntipäällikkö Anne Sistonen ja pre-press -päällikkö Jani Vauhkonen. Minulla olikin paljon kysymyksiä painatuspuolesta, koska se aihealue oli minulle vieras.

Jo heti keskustelun aluksi tajusin, että Papyruksella valitsemani paperit osoittautuivatkin turhan "hienoiksi". Anne Sistosen ja Jani Vauhkonen kertoessa vaihtoehdot toteutuksista päädyimme kahteen vaihtoehtoon: sivujen lakkaukseen (vesiohenteinen) tai ylivetolaminointiin (joka suojaisi enemmän sivuja). Nähtyäni mallisivut lakatusta ja laminoidusta, mielestäni parempi vaihtoehto oli ylivetolaminointi. Tämä tekniikan avulla pystyisimme myös sijoittamaan pahvin sivujen väliin. Kuvasisivut laminoidaan pahviin kiinni, laminointipinta kiiltää ja näin ollen se toistaa värejä paremmin.

Kankaiden sijoittaminen sivujen väliin kuitenkin mietitytti meitä jokaista. Epäilimme sen tulevan olemaan käsityötä, koska Suomessa ei siihen us-

kottu olevan koneita. Asia jäi kuitenkin mietittäväksi ja pohdittavaksi, koska markkinoilla olevien kirjojen perusteella se on mahdollista. Epäilimme näiden kirjojen valmistusmaaksi Kiinaa.

Kierresidonta nousi yhdeksi kirjan sidonnan mahdollisuudeksi, koska tällä tavalla jokainen sivu olisi "oma". Kiinnitys olisi helppoa ja kustannukset mahdollisesti huokeammat. Kestävyys jäi mietityttämään.

7. POHDINTA

Kirjan valmistuminen eteni hitaasti. Sain kuitenkin suunnitella kirjasta juuri sellaisen kuin halusin ilman kovempaa kiirettä. Eri työvaihteet olivat helppoja ja nopeita tehdä, koska olin pohtinut asiat jo valmiiksi. Suunnittelu ja luonnostelu eivät ole turhaa, vaikka joskus mielelläni sen vaiheen jättäisinkin pois. Kuitenkaan ihan kaikkea ei pysty suunnittelemaan ja näkemään tietokoneen näytöstä, jolloin koetulostusten tärkeys nousikin taas muistin syövereistä esiin. Palaute ja erilaiset näkemykset saivat taas avaramaan silmiä ja näkemään toisella tavalla. Ystävät ja tuttavat olivat suureksi avuksi, koska he katsoivat ja kommentoivat kirjaa mielellään. Tärkeimmät kommentit ja ohjeet sain kuitenkin Karjalaisen graafikoilta. Vierailu Papyruksella oli myös tärkeä, koska halusin tietää papereiden turvallisuudesta. Valmistusprosessi osoittautui kuitenkin salaiseksi. Paperin turvallisuuden pystyisi varmistamaan paperin varmistaneelta tehtaalta, mutta sieltäkään ei välttämättä saa täyttä varmuutta. Paperit, joihin tutustuimme Papyruksella, olivat turvallisia. Kun jatkossa valitsen papereita lapsille huomioin, että mitä valkoisempi paperi, sitä enemmän siinä on käytetty valkaisuaineita. Tällaisia materiaaleja tulisi välttää lastenkirjoissa.

Kirjalla ei ollut toimeksiantajaa, joten ajankäytöstä määräsin itse. Opin-
näytetyötä aloittaessa minulla oli monta projektia päällekkäin joten aika-
taulutus olisi ollut turhaa, koska muiden projektien aikataulut liikkuvat ko-
ko ajan. Aikaa kuitenkin löytyi, koska harvoin pääsee itse kirjaa valmista-
maan. Kevät 2013 oli vierailujen ja tapaamisten takia kaikkien mielenkiin-
toisin, koska silloin sain kommentteja työlleni.

Kaiken kaikkiaan projekti on ollut mielenkiintoinen ja antoisa. Kaikille ky-
symyksille, joita alkuvaiheessa nousi esiin, ei löytynyt vastausta, mutta
monta asiaa selvisi ja ratkesi. Tapasin projektin aikana monta ihmistä, jois-
ta on ollut minulle projektin ja myös oman tulevaisuuteni kannalta suuresti
apua.

Kirjani tie jatkuu vielä. Seuraavat vaiheet ovat sen valmistaminen oikeaksi
kovakantiseksi kirjaksi ja sen tarjoaminen kustantamoihin.

Lähteet

- Cafaro Ulla: Satujen ja tarinoiden merkitys alle kouluikäisen lapsen kehitykselle – Oppimateriaalin tuottaminen lasten ja nuorten hoitotyöhön. Opinnäytetyö. Savonia-Ammattikorkeakoulu. 2010.
- Jantunen Timo: Satu kasvattaa, Topeliuksen sadut ja kasvatustajattelu. PS-kustannus. Jyväskylä. 2007.
- Laulajainen Leena: Sanan taika. Books on Demand GmbH. Helsinki. 2009.
- Marttinen Tittamaria: Iloinen Lorukirja. Kärkkölä: pieni karhu. 2008.
- Melasuo Emilia: Savannin silitysseikkailu. WSOY. 2009.
- Oittinen Riitta: Kuvakirja kääntäjän kädessä. Lasten keskus. 2004.
- Patricelli Laslie: Potalla. Lasten keskus 2012.
- Stewart Amber: Vähän vähältä. Aurinkokustantamo. 2012.
- Suojala Marja, Karjalainen Maija: Avaa lastenkirja, johdatus lastenkirjallisuuden lajeihin ja käyttöön. Lasten Keskus. 2001.
- Vaukirja. <http://www.vaukirja.fi>. 2013

Muut lähteet

- Anne Sistonen. Myyntipäällikkö. PunaMusta Oy. 2013.
- Eveliina Salomaa. Graafinen suunnittelija. Karjalainen. 2013.
- Heli Hottinen-Puukko. Lasten – ja nuortenkirjat. Otava. Sähköposti kysely. 2011.
- Heli Iiaskari. Kirjailija. Sähköpostikysely. 2011.
- Jani Vauhkonen. Prepresspäällikkö. PunaMusta Oy. 2013.
- Jusa Hämäläinen. Graafinen suunnittelija. Karjalainen. 2013.
- Kirsi Luova, Kirjailija. Sähköposti kysely. 2011.
- Leena Laulajainen. Kirjailija. Sähköpostikysely. 2011.

Papyrus Oy. Yrityksen opetusmateriaalia. Massanvalmistusmenetelmät. 2013.

Sanna Vartiainen. Lasten – ja nuortenkirjat. Karisto Oy. Sähköpostikysely. 2011.

Sari Jakovljevic´. Yhteyspäällikkö. Papyrus Oy. 2013.

Hei.

Opiskelen Pohjois-Karjalan Ammattikorkeakoulussa neljättä vuotta. Olen aloittanut tekemään opinnäytetyötä, jonka aiheena on alle 3-vuotiaille suunnattu lastenkirja, jossa on kankaisia tunnustelupintoja. Tutkimusosuudessa perehdyn kirjan paperilaatuihin, tunnustelupinnoissa käytettyjen kankaiden ja muiden materiaalien turvallisuuteen sekä kirjan kaupallisuuteen. Syy miksi otan Teihin yhteyttä, liittyä opinnäytetyöhöni ja toivon että pystytte auttamaan.

Haluisin suunnitella kirjaan itse tarinan ja kuvituksen, ja tarvitsisin hieman vinkkejä nimenomaan tarinan luomiseen;

- Kuinka aloitatte uuden kirjan suunnittelun?
- Millaisiin asioihin on otettava huomiota?
- Kuinka kauan menee kirjan suunnitteluun?
- Millaisista aiheista kirjoitatte mieluummin?
- Millaista yhteistyönne on ollut kustantamojen / painotalojen kanssa?

- Miten minun kannattaisi aloittaa tarinani suunnittelu ja kirjoittaminen?
- Onko jotain ohjeita tai neuvoja suunnitellessani kirjaa alle 3-vuotiaille

- Kuinka kauan olette kirjoittanut kirjoja nuorille ja lapsille?
- Kuinka monta kirjaa olette julkaissut?
- Kuinka iso kynnys on kirjaidean jättämisessä pöytälaatikkoon odottamaan? Toisin sanoen kuinka kriittinen olette kirjoittamistasi kohtaan?

Hei.

Opiskelen Pohjois-Karjalan Ammattikorkeakoulussa neljättä vuotta. Olen aloittanut tekemään opinnäytetyötä, jonka aiheena on alle 3-vuotiaille suunnattu lastenkirja, jossa on kankaisia tunnustelupintoja. Tutkimusosuudessa perehdyn kirjan paperilaatuihin, tunnustelupinnoissa käytettyjen kankaiden ja muiden materiaalien turvallisuuteen sekä kirjan kaupallisuuteen. Syy miksi otan teihin yhteyttä, liittyä opinnäytetyöhöni ja toivon että pystytte auttamaan.

Olisin kiinnostunut kuulemaan mielipiteitä ja näkökulmia työn aiheesta ja sen sisällöstä ammattilaisen näkökulmasta. Listasin kysymykset ranskalaisilla viivoilla, mutta te voitte vastata miten haluatte.

- Paljonko teille tulee vuodessa tai/ja kuukaudessa tuotantoon lastenkirjoja (suunnattuna pienille lapsille)
- Millaiset lastenkirjat myyvät parhaiten?
- Millaisella perusteella valitsette kirjat tuotantoon?
- Oletteko huomanneet, vaikuttaako kirjan materiaalien tai ekologisuus tuotantoon tai myyntiin?
- Kuinka paljon kirja muuttuu sisällöltään ja ulkonäöltään valmistusprosessin aikana? Kuinka suuri sanavalta kirjan kirjoittajalla/kuvittajalla on?
- Tulisiko teillä mieleen asioita, jota kannattaisi ottaa huomioon suunnitella lapsille suunnattua kirjaa.

Kiitos paljon ajastanne!

Hei.

Opiskelen Pohjois-Karjalan Ammattikorkeakoulussa neljättä vuotta. Olen aloittanut tekemään opinnäytetyötä, jonka aiheena on alle 3-vuotiaille suunnattu lastenkirja, jossa on kankaisia tunnustelupintoja. Tutkimusosuudessa perehdyn kirjan paperilaatuihin, tunnustelupinnoissa käytettyjen kankaiden ja muiden materiaalien turvallisuuteen sekä kirjan kaupallisuuteen. Syy miksi otan teihin yhteyttä, liittyä opinnäytetyöhöni ja toivon että pystytte auttamaan.

Opinnäytetyössäni haluan suunnitella ja kuvittaa sadunitse. Tähän liittyen toivoin että voisitte kertoa millaiset kirjat teidän mielestänne kiinnostavat kuluttajia eniten? Minkälaiset lastenkirjat myyvät kaikkein parhaiten? Minkä verran itse tarinalla on merkitystä kuluttajan ostopäätöksen kannalta? Onko värimaailmalla merkitystä ja miten se vaikuttaa? Minkälaiset asiakastyypit ostavat lastenkirjoja?

Kiitos paljon ajastanne!

Kysely lastenkirjoista

1. Asuinpaikkakuntanne: _____ Ikä: _____
Nainen [] Mies []
2. Lapset
- Ikä: _____ Tyttö [] Poika [] Ikä: _____ Tyttö [] Poika []
- Ikä: _____ Tyttö [] Poika [] Ikä: _____ Tyttö [] Poika []
- Ikä: _____ Tyttö [] Poika [] Ikä: _____ Tyttö [] Poika []
3. Mistä ostate/saate lapsille kirjat?: _____
4. Minkä hintaisia kirjat (noin) ovat olleet?: _____
5. Minkä tyylistä tarinoista pidät kirjoissa?: _____

6. Tutkitko kirjan kestävyttä ja turvallisuutta ennen ostopäätöstä?: _____

7. Mikä tekee mielestänne kirjasta turvallisen?: _____

8. Kumpi on parempi kuvitustapa: piirretty vai valokuvattu?: _____

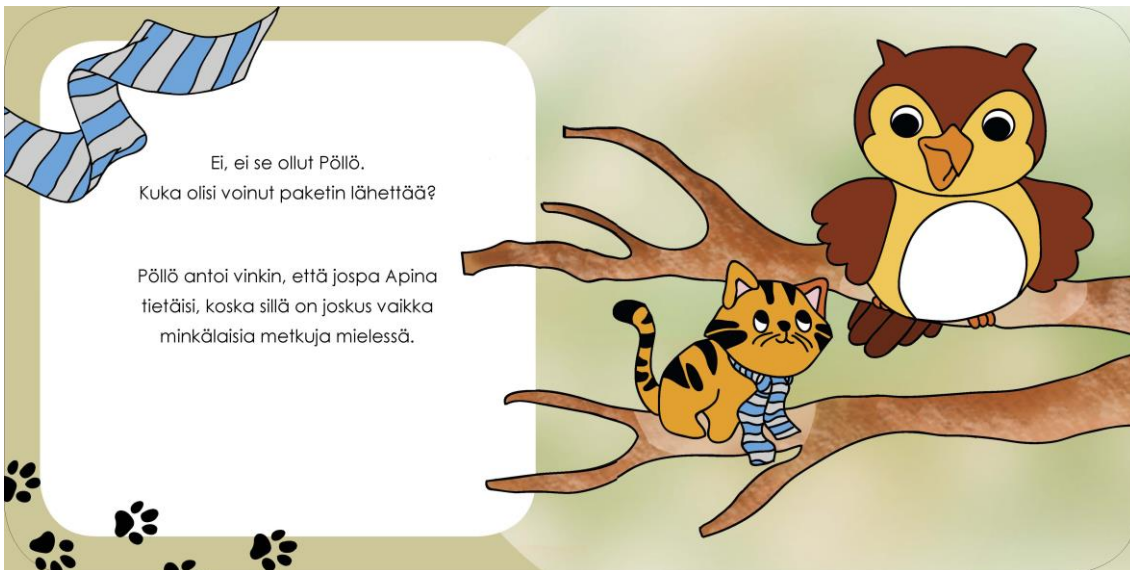
9. Jos kirjan hahmo on ennestään tuttu esimerkiksi TV:stä, vaikuttaako se ostopäätökseen?:

10. Monisivuinen kirja on mielestäsi ollut sopiva?: _____
11. Mikä on tällä hetkellä mieluisin/suosituin kirja?: _____

12. Millaisia kokemuksia teillä on yleisesti lasten kirjoista. (Vapaa sana)? _____

Kiitos!

Ketun pesä oli aivan lähellä
Pikku-Tiikerin kotia. Ketulla oli
pesässään monenlaisia ja
kokoisia laatikoita.

Suuren suurta pakettia ei
Kettu ollut kuitenkaan lähettänyt.

Pikku-Tiikeri lähti kotia kohti, sillä piti hän
hänen päästä kurkistamaan suuren
suuren paketin sisälle.

Kotona Pikku-Tiikeri
kurkkasi laatikkoon...

Siellä oli suuri kakku!
Kakun oli tuonut Äiti-Tiikeri.

Pikku-Tiikeri kutsuikin heti Pöllön, Apinan,
Pingviinin ja Ketun syömään yhdessä suurta kakkua!

Olipas Pikku-Tiikerillä
seikkailuntäyteinen päivä.

Muistipeli, löydä pari

väritä minut!

